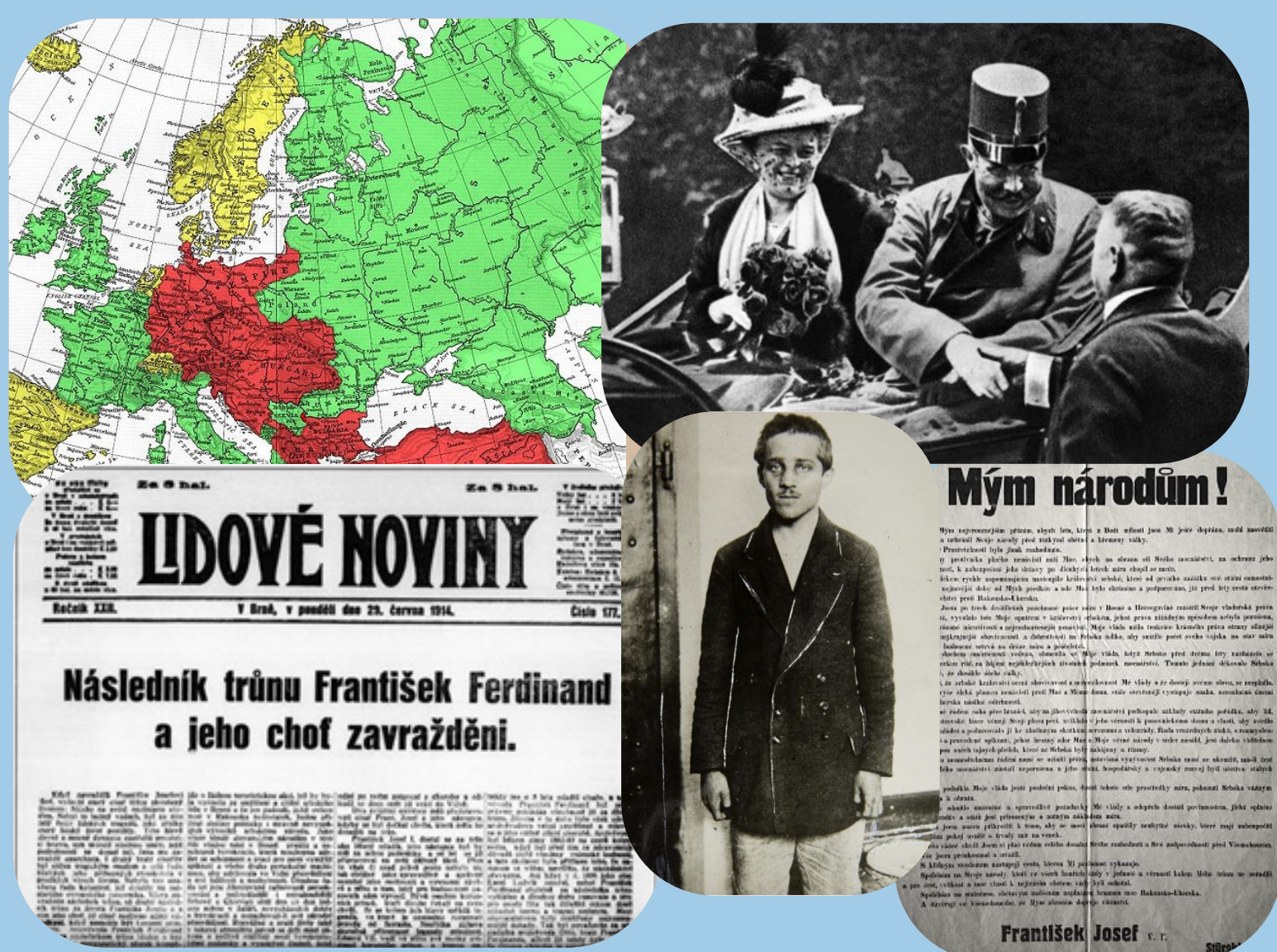

1. SVĚTOVÁ VÁLKA 1914 - 1918

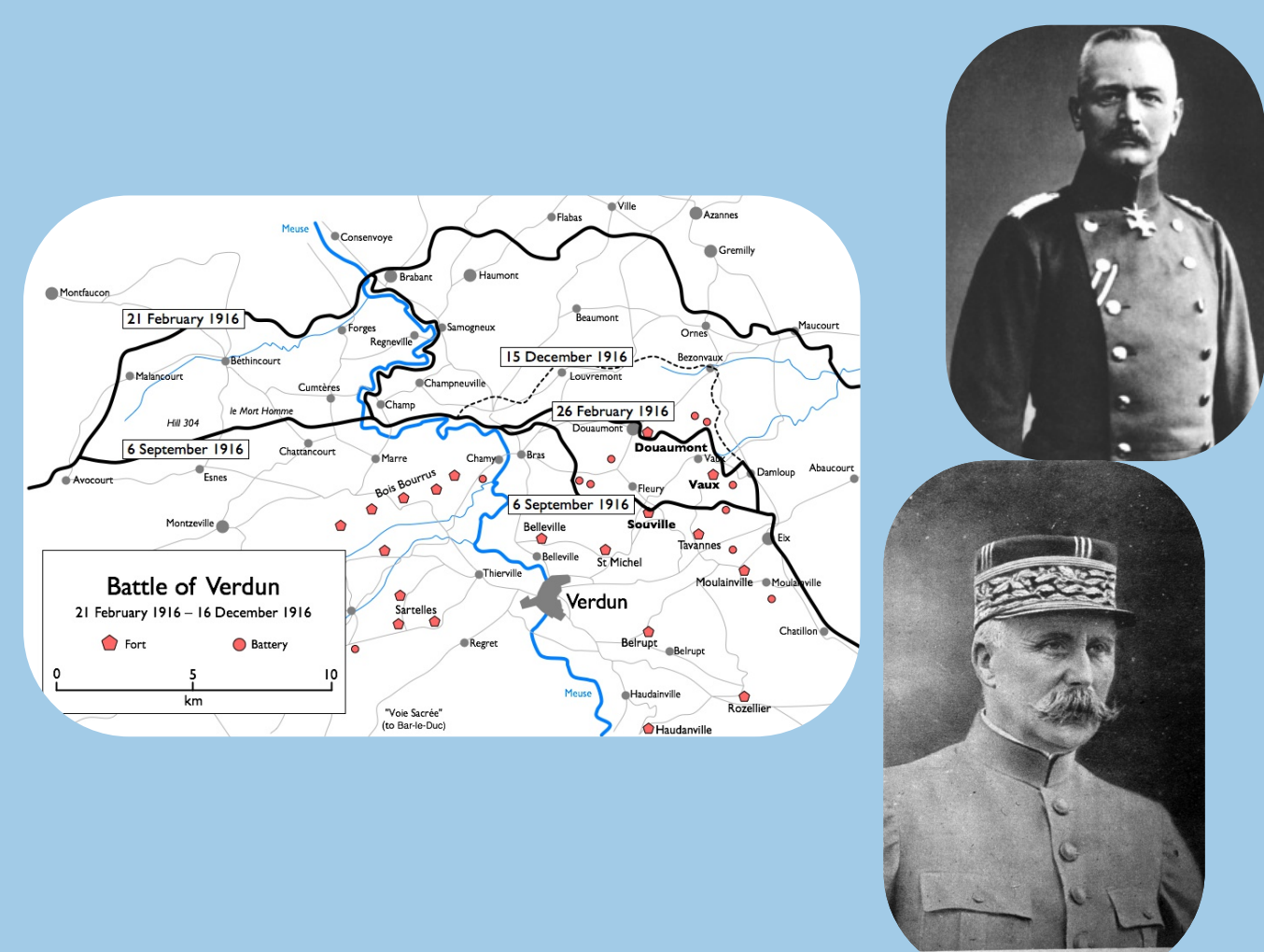
1914

Evropa rozdělena na dva tábory: Dohoda (Velká Británie, Francie, Rusko) a Trojspolek (Německo, Rakousko-Uhersko, Itálie). Německo toužilo získat kolonie. K válce stačí záminka: 28. 6. 1914 zastřelil v Sarajevu bosenský aktivista Gavrilo Princip následníka rakousko-uherského trůnu Františka Ferdinanda d'Este s manželkou Žofií. Předáno ultimátum Srbsku. Císař František Josef I. vydal manifest "Mým národům". Začíná mobilizace a válku už nejde zastavit. 28. 7. Rakousko-Uhersko vyhláší válku Srbsku, 1. 8. Německo Rusku a 3. 8. Francii. Do války zavlečeno 38 států.

1915

Itálie vstoupila do války na straně Dohody. Těžké boje v horském terénu. Na východní frontě Němci podnikli úspěšnou ofenzívu vedeni Hindenburgem a Ludendorffem. Dobyli Vilnius. Úspěšně bojují i rakousko-uherské oddíly - vytlačily Rusy z Haliče a obsadily Lvov. Na stranu Trojspolku se přidává Bulharsko. Soustředěný útok Rakušanů a Bulharů na Srbsko. Srbové poraženi na Kosovské poli a kapitulují. U irských břehů potopen anglický parník Lusitánie německou ponorkou U-20. Neúspěšný pokus Britů o vylodění u Gallipoli a vyřazení Osmanské říše z války.

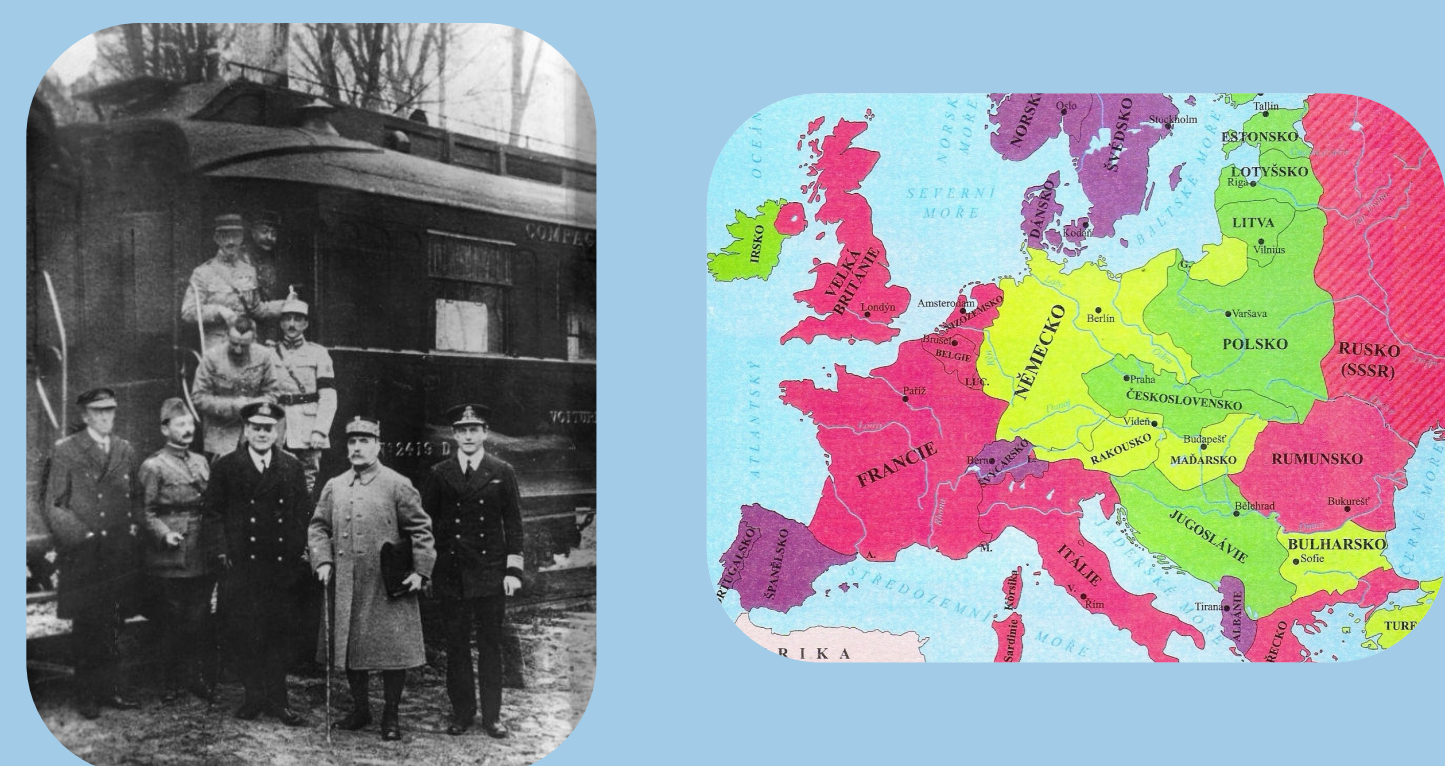
1916

Krvavý rok: západní fronta 21. 2. - 18. 12. bitva u Verdunu - tzv. "verdunský mlýnek na maso" nebo "verdunská jatka". Obrana Verdunu (gen. Pétain) - symbol národní hrdosti a odhodlání Francouzů. "Padne-li Verdun, padne celá Francie". Verdun nakonec odolal. 1. 7. - 18. 11. bitva na řece Sommě. 15. 7. Britové poprvé použili tanky na Sommě. Obě bitvy mají celkem přes 1,5 milionu obětí. Na východní frontě vede ruský gen. Alexej Brusilov ojediněle úspěšnou ofenzívu zákopové války. Na italské frontě několik bitev na řece Soči a v Alpách. Rumunsko vstupuje do války na straně Dohody.

1917

Únorová revoluce v Rusku - svržen car Mikuláš II. Prozatímní vláda. Lenin s kolegy přepraven tajně ve vlaku s pomocí Němců do Ruska - slibuje mír a půdu. Vstup USA do války na straně Dohody. Vytvořeny československé legie v Itálii. Manifest českých spisovatelů: dopis českým poslancům říšské rady ve Vídni, aby lépe hájili české zájmy. 2. 7. bitva u Zborova - zde poprvé na sebe upozornili českoslovenští legionáři bojující v řadách ruské armády. Říjnová revoluce - výstřel z Aurory, útok na Zimní palác, svržena Prozatímní vláda, Lenin s bolševiky nastolují diktaturu, občanská válka.

1918

3. 3. byl podepsán v Brestu-Litevském separátní mír mezi Německem a bolševickým Ruskem. Německo vrhá všechny síly na západní frontu. Němci zastaveni na řece Marň, dohodová vojska podporovaná Američany přecházejí do protiútoků. V létě průlom Britů u Amiensu, Němci ustupují. Rakousko-Uhersko se rozpadá. 28. 10. vzniká oficiálně Československo. 11. 11. v 11 hodin Němci podepisují příměří. Válka je u konce: "Na západní frontě klid!" Vítězství Dohody. Zanikly 4 monarchie. Vznikla nová mapa Evropy. Mírové hranice dojednávány od ledna 1919 na konferenci v Paříži.

Autor: Mgr. Pavel Vaníček
Zdroj obrázků: www.wikipedia.cz